

MUZIEK & FILM!

LES 1
Functie
filmmuziek

INHOUD

In deze les worden de leerlingen zich bewust van de wisselwerking tussen beeld en geluid.

Ze bekijken de stille film, waarbij ze in de latere lessen een geluidstrack gaan maken en ervaren wat een film zonder geluid en muziek doet met de beleving hiervan. Door te kijken naar film zonder geluid en te luisteren naar geluid zonder film, wordt verduidelijkt wat het effect is van de verschillende geluidssporen (muziek, geluidseffecten en stem) op de film.

DOELSTELLINGEN

- Leerlingen kunnen drie geluidssporen in een film benoemen: muziek, geluidseffecten en stem.
- Leerlingen ervaren het effect van muziek op de (betekenis van) film.
- Leerlingen hebben enige kennis van ontstaansgeschiedenis van filmmuziek
- Leerlingen kunnen aantal functies van filmmuziek herkennen en benoemen

BENODIGDHEDEN

- Digibord
- Spreektekst:
Zeg boem!
- Werkblad:
woordweb filmmuziek
(uitgeprint, voor elke leerling één)
- Stille film:
Maison Ensorcelée
- Bijlage:
achtergrond en
verdieping filmmuziek
(als naslagwerk voor de muziekdocent)
- Filmfragment:
Klassieke muziek in
film – SchoolTV
- Geluid filmfragment
- Filmfragment met
beeld en geluid
- Filmfragment:
Jumanji!

OPTIONEEL

- Filmfragment:
muzikwissel – *Pirates
of the Carribean*

Bij deze warming up ervaren de leerlingen hoe je verschillende muzikale parameters (tempo, dynamiek, ritme, toonhoogte, klankkleur) kunt gebruiken muziek anders te laten klinken.

Voer samen met de leerlingen de spreektekst *Zeg boem!* uit in call-response. Doe steeds een regel voor, de leerlingen doen deze na. Bij de laatste regel kies je steeds hoe de spreektekst de volgende keer gaat klinken.

Zeg boem!

(elke regel in call-response)

Zeg boem!

Zeg boem tsjikke boem!

Zeg boem tsjikke boem, tsjikke dabba, tsjikke boem!

Ok!

Nog een keer!

Maar nu!

Heel hard/zacht/snel/langzaam/hoog/laag

Herhaal de spreektekst totdat alle parameters (die op deze manier mogelijk zijn) een keer aan bod zijn gekomen. Op dit moment is het nog niet nodig om deze parameters te bespreken, maar het kan natuurlijk wel.

OPDRACHT 1: WOORDWEB FILMMUZIEK

Om erachter te komen waar de leerlingen aan denken bij filmmuziek en wat zij al weten vullen ze bij deze eerste opdracht een woordweb in.

Vertel dat de komende lessen in het teken staan van filmmuziek, maar dat de leerlingen eerst gaan bedenken wat ze zelf al over dit onderwerp weten. Elke leerling krijgt het werkblad met een woordweb rondom *filmmuziek*. In dit woordweb mogen ze alles invullen waar ze aan denken bij dit woord. Niets is fout, maar het is wel de bedoeling dat ze serieus te werk gaan.

Besprek met de klas wat er is ingevuld en schrijf eventueel opvallende of veel voorkomende antwoorden op het bord. Neem de blaadjes in en bewaar ze om in de laatste les op terug te kunnen komen.

OPDRACHT 2: VAN STILLE FILM NAAR GELUID IN FILM EN INTRODUCTIE FRAGMENT

Bij deze opdracht bekijk de leerlingen (een fragment uit) de stille film *Maison Ensorcelée*. Dit is de film waarbij ze uiteindelijk zelf de muziek en geluid gaan maken, maar eerst ontdekken ze waarin deze verschilt van de films van tegenwoordig.

5 MIN.

Werkblad:
woordweb filmmuziek
(uitgeprint, voor elke
leerling één)

10 MIN.

Vraag vooraf en bespreek na het kijken:

Hoe verschilt de film van de films die jullie normaal gesproken zien?
Zwart/wit, overdreven acteren, druk, geen geluid.

Vraag daarna door:

Hoe voelt het om de film zonder geluid te bekijken?
Welke geluiden ontbreken er?
Muziek, geluidseffecten en stem (de drie basisgeluidssporen van film).

Vertel kort iets over de ontwikkeling van film en filmmuziek. Hiervoor kun je de tekst in de bijlage *achtergrond en verdieping* gebruiken of je bekijkt met de leerlingen de School-TV clip met een korte geschiedenis:

Introduceer dan de projectopdracht:

De leerlingen gaan in de komende lessen geluid bij deze stille film maken. Zowel de geluiden als de muziek - die oorspronkelijk niet bij de film zat - worden door de leerlingen zelf bedacht en uitgevoerd.

OPDRACHT 3: WAT KUN JE ALLEMAAL HOREN AAN EEN FILM? HET BELANG VAN GELUID VOOR FILM

De leerlingen ervaren bij deze opdracht dat geluid in films net zo belangrijk is als het beeld. Hoeveel informatie van een film kunnen ze uit alleen de muziek en het geluid halen?

De leerlingen gaan luisteren naar het geluidsfragment uit de film *Toy Story*, ze zien dus geen beeld van het fragment.

Vraag vooraf en bespreek na het luisteren:

Welke soorten geluid hoor je? Wat zijn de drie geluidssporen van film?
Muziek, stemmen, geluidseffecten.

Vraag daarna door:

Wat voor soort film zou het zijn? Wat gebeurt er? Waar kan je dit aan horen?

Laat nu het fragment met beeld zien en bespreek:

Ziet de film eruit zoals verwacht?

OPDRACHT 4: HOE ZOU DE FILM KLINKEN? (10 MIN)

De beleving van een film zonder geluid is totaal anders dan met. In deze opdracht gaan de leerlingen dit ervaren en denken ze na over welke geluiden ze zelf aan het beeld zouden toevoegen.

Stille film:

Maison Ensorcelée

Bijlage:

achtergrond en verdieping
filmmuziek
(als naslagwerk voor de muziekdocent)

of

Filmfragment:

Klassieke muziek in film -
SchoolTV

10 MIN.

Geluid filmfragment

Filmfragment met beeld en
geluid

10 MIN.

De leerlingen bekijken een fragment zonder geluid uit de film *Jumanji!*.

Vraag vooraf en bespreek na het kijken:

- Welke sfeer geeft het beeld, welk gevoel krijg je erbij?
- Is de sfeer of het gevoel in het hele fragment hetzelfde?
- Welk soort muziek zou daarbij passen?

Bekijk nogmaals hetzelfde fragment. Deze keer maken de leerlingen al improviserend met hun stem de geluiden en muziek die zij vinden passen bij het de scène.

Bekijk het fragment met geluid en bespreek met de leerlingen:

- Lijkt de muziek en geluiden op wat zij zelf hadden bedacht?
- Past de muziek bij het beeld?
- Wanneer veranderde de muziek?
- Meestal als de actie/emotie een in een scene anders wordt.*

Filmfragment:
Jumanji!

[Let op! Zet het geluid uit via computer of Youtube](#)

Filmfragment:
Jumanji!

[Zet het geluid weer aan](#)

AFSLUITING

5 MIN.

Bespreek met de leerlingen:

Waarom is geluid/muziek in een film belangrijk? Waar kan geluid/muziek voor dienen?
Alle antwoorden zijn goed, maar probeer wel een paar belangrijke functies met de leerlingen te verwoorden. Zoals:

- *Het geeft aan wat voor genre/sfeer een scène heeft.*
- *Soms kun je aan geluid/muziek horen in welke tijd en op welke plek het verhaal zich afspeelt (middeleeuwse muziek voor ridderfilms bijvoorbeeld).*
- *Het kan zorgen voor spanningsopbouw; je als kijker meenemen met de scène.*
- *Geluidseffecten geven je informatie.*
- *Het kan je informatie geven over personages. Een vrolijk muziekje onder een personage laat je denken dat het de protagonist is.*

In de bijlage *achtergrond en verdieping* staat meer over de functies van geluid en muziek in film.

Bijlage:
achtergrondinformatie
filmmuziek

EXTRA OPDRACHTEN

OPDRACHT: MUZIEKWISSEL

10 MIN.

De leerlingen ervaren bij deze opdracht hoe de muziek voor een andere beleving van een filmfragment kan zorgen. Als de muziek verandert kan een film een heel nieuwe sfeer of betekenis geven.

Bekijk het filmfragment uit de film *Pirates of the Caribbean*, waarbij hetzelfde fragment steeds van andere muziek is voorzien. Bespreek na het kijken wat het verschil was in sfeer of emotie en welke rol de muziek daarin speelde.

Filmfragment:
muziekwissel - *Pirates of the Caribbean*